

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd S
Titel	Besvarelse af BUU alm. del – samrådsspørgsmål S
Målgruppe	BUU og SUU
Arrangør	BUU
Taletid	9 min.
Tid og sted	Torsdag den 29. september kl. 12.45-14.15 i lokale 2-133

Disposition

1. **Indledning**
2. **96 %**
3. **Børne- og undervisningsministeriets område**
4. **Vestlig mistrivselstrend**
5. **Fremtiden er et skolesystem, der også uddanner til produktion**
6. **Tolærerordninger og afrunding**

1. Indledning

- Tak for det. Det er jo på nogle stræk det samme, som vi lige har siddet i et andet samråd om. Men det er såmænd fint nok, og det er i øvrigt også relevant at få sundhedsministeren med her. Vi har lige haft social- og ældreministeren med i det seneste samråd. For dem, der var med, vil jeg beklage, at der vil være nogle gentagelser med tematikken.
- Jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, at der er god grund til at lytte til det opråb, der er kommet fra de 1000 psykologer fra PPR, der kommet med nogle bud til os politikere i forhold til hvad det er, vi kan gøre bedre.
- Det er relativt hårrejsende. Det er ikke overraskende. Men det ændrer ikke på, at det er hårrejsende, hvad de bevidner. Og det er derfor også noget, vi ikke bare skal tage alvorligt som noget fremtidsrettet, men noget vi allerede har været i gang med.

2. 96 %

- Jeg vil starte med at sige, ligesom i seneste samråd, at noget af det klogeste, der har været gjort på dette område, det er faktisk noget, min forgænger fru Ellen Trane Nørby gjorde.
- Ellen fik fjernet 96 %-målsætningen på inklusion, som efter min mening var et kæmpe fejlgreb, som de fleste af de partier, der sidder her i dag har været med til at lave, og som hun fjernede.

- Og det tror jeg, er den helt rigtige vej at gå, fordi den firkantethed, der blev lagt ind under den målsætning betyder, at man alt for mange steder skottede til den målsætning i stedet for at have øjnene stift rettet på barnet og på de ting, der skal til for, at et barn får den skolegang, og i øvrigt det børneliv, som de har fortjent.
- Som hver og en af dem har fortjent.
- Og når det er sagt, så vil der stadigvæk være kommuner, som sigter efter det – det er i hvert fald det, man hører, når man taler med folk, der arbejder i sektoren – og derfor er det jo en rigtig god idé, at vi bliver ved med at sige højt, at den målsætning er fjernet. Og derfor er det en rigtig god idé, at man går bort fra den firkantethed, der lå omkring inklusionstanken.

3. Børne- og undervisningsministeriets område

- Det, der er børne- og undervisningsministeriets rolle, når vi taler om mistrivsel, er efter min mening at være den store forebygger. Det er på børne- og undervisningsministeriets område, at vi kan gøre alt det, der gør, at vi undgår, at nogle børn kommer derhen, hvor de får nogle meget bumlede forløb. Det kan være lange perioder med skolevægning, det kan være decideret psykisk sygdom, det kan være angst og depression og andre ting. At de enten overhovedet opstår, eller at de vokser sig store.
- Det er børne- og undervisningsministeriets rolle at kunne det ift. det store brede almenområde. Og den måde, vi griber skolen an på, betyder vældig meget for børnelivet. Der bliver vi nødt til at tale om nogle af de ting, vi vælger, at vores børn og unge ikke skal lære.

4. Vestlig mistrivselstrend

- Vi giver grundlæggende børn og unge et meget smalt dannelsesfundament at stå på. Og rigtig mange børn og unge mistrives simpelthen, fordi de føler sig utilstrækkelige i den verden, de står overfor.
- Det er i øvrigt et globalt fænomen. Det er i hele den vestlige verden, hvor det her gør sig gældende.
- OECD har gjort sig nogle utroligt spændende tanker i forhold til, hvad der er årsagen til den mistrivselbølge, og hvordan man kan gøre noget ved det.
- Det, de taler om, er, at når et samfund forandrer sig drastisk, så vil der i en i omegnen af 20-årig periode efterfølgende være en højere grad af mistrivsel, end der er i andre perioder af verdenshistorien.
- Og de har så forsøgt at afdække nogle af de store forandringer henover historisk tid.
- Tidligere har man kaldt det noget andet. Tidligere kaldte man det dårlige nerver – og ikke depression og angst. Så tiderne har skiftet i forhold til, hvad man kalder det, men det er samme symptombillede.
- Det handler efter deres mening om, at vi uddanner og danner en generation for dårligt til den verden, de træder ind i, når verden har forandret sig så meget.
- Så der er et tidsmæssigt efterslæb.
- Og her taler vi selvfølgelig om mange forskellige former for mistrivsel, for vi taler om alt fra følelsen af utilstrækkelighed, der blot er en følelse, der ikke har sat sig i angst og depression; altså i den helt lette ende. Og så til den helt anden

ende, hvor vi har at gøre med mistriksel og decideret psykiatriske problemstillinger, som vi skal tage os af i hospitalsvæsenet.

- Det er jo en meget bred palette, vi taler om i den sammenhæng.
- Bare for at sige, at hvis vi skal sige, hvad der gælder for alle, så er det nok i den vestlige verden, at vi simpelthen får givet børnene et for smalt/for ringe/forkert dannelsesfundament at stå på i forhold til at skulle være en del af den verden, de nu er en del af oven på den digitale revolution.
- Bare for at sige, at der er noget skolearbejde og noget uddannelsesarbejde, vi skal gøre, hvor det vil være forebyggende i forhold til mistriksel.

5. Fremtiden er et skolesystem, der også uddanner til produktion

- Og noget af det, vi fra regeringens side har peget på, det er folkeskolen. Og det gælder i øvrigt også i forhold til hele den vestlige verden, at man på lange stræk har teoretiseret folkeskolen. Og det giver et smalt dannelsesfundament, fordi det betyder, at der vil være nogle ting, man ikke mestrer, og dermed en utilstrækkelighed i forhold til at være klædt på til den verden, man træder ind i.
- I den vestlige verden troede man jo i 90erne, at vi skulle have en arbejdsdeling, hvor den vestlige verden stod for innovation og viden, og al produktion flyttede til andre dele af verden.
- Det er jo så pivforkert. Det var ikke sådan, det endte. Men det ændrer ikke på, at det var sådan, man i store dele af den vestlige verden rettede sit skolesystem til ud fra, at produktionen ikke længere skulle være en del af virkeligheden.
- Det, ved vi nu, er forkert. Men vi har ikke fået ændret på skolesystemet. Tilbage igen, eller hvad man skal sige, frem. For det er jo frem til en anden form for produktion. Det tror jeg bærer ved til det bål.

6. Tolærerordninger og afrunding

- Nogle af de ting, der bliver peget på, og som jeg er væsentligt optaget af, fra de 1000 psykologer er selvfølgelig alt det, der vedrører PPR.
- Men også den virkelighed, man træder ind i som lærere og elever.
- Noget af det, de peger på, er mulighederne for tolærerordninger, hvad enten det er to lærere eller en lærer og en pædagog. Det er faktisk det, de nævner først.
- Det er også en af de ting, vi umiddelbart har kunnet gøre noget ved.
- I modsætning til rigtig mange andre ting, hvor det tager tid – eksempelvis at uddanne lærere med specialundervisning som linjefag, der tager det jo noget tid, fra vi sætter det i gang med den aftale, vi har indgået, og så til de første kommer ud.
- Så man kan sige, at tolærerordning; det har vi umiddelbart kunne gøre noget ved. Det kom sig egentlig af corona, at vi gjorde det. For også i forbindelse med corona-tiden var der god grund til at være ekstra opmærksom på muligheden for at være to voksne omkring børnene i en rigtig svær tid, de skulle igennem.
- Vi har så valgt at holde fast i den mulighed, og det er sådan nu, at der inden for de sidste to år er ca. 90 % af skolerne, der er gået over til at konvertere understøttende undervisning til tolærerordninger.
- Normalt plejer man at sige, at det tager et sted mellem 5 og 15 år – alt efter temperament – at gennemføre forandringer på skoleområdet. Her har det taget 2 år.
- Når psykologerne i det åbne brev nævner det som det første i brevet, så er det med godt grund. Det er fordi, at det har muligvis været det allermest efterspurgt i klasselokalet; muligheden for at være to voksne. For det betyder, at

man kan gennemføre undervisningen og samtidig gennemføre undervisningen for en gruppe af elever, som givetvis ellers har en meget bumlet skoletid.

- Derfor kan man så at sige komme foran problemerne, fordi der er de voksne til stede, der skal være for at kunne håndtere situationen.
- Det giver så også mulighed for pind nr. 2 i PPR-psykologernes papir, nemlig mulighed for holddeling. Hvis man i højere grad er to voksne, så vil der også i højere grad være mulighed for at dele klassen op. Det kræver selvfølgelig, at de fysiske rammer også er til det.
- Det har i hvert fald været sådan, at det har været så efterspurgt, at det i hvert fald nu er ca. 90 % af skolerne, der gør det. Og det var noget af det, vi kunne gøre umiddelbart.
- Så vil jeg sige, at vi har jo lige indgået en aftale – og tillykke med det til alle dem, der sad ved forhandlingsbordet – om en 10-årsplan for psykiatri.
- Noget af det, som jeg er mægtig glad, er, at det giver mulighed for at få hurtig hjælp til de problemstillinger, der er.
- For der er ingen tvivl om, at når man kommer rundt, i hvert fald i skoleverdenen, så er noget af det, der gør allermest ondt i maven, det er den tid, der går fra forældrene råber vagt i gevær, og til de får den hjælp og støtte, der skal til.
- Jeg mener, at vi har vældig langt at gå endnu, før vi får hånd om børn og unges trivsel, ikke bare i forhold til skolen, men også i det hele taget.
- Og det håber jeg, at vi i Sammen om Skolen kan få truffet nogle beslutninger omkring. Det vil sige i folkeskoleforligskredsen og med alle parterne omkring skolen.
- At vi i fællesskab kan få truffet nogle beslutninger - i indeværende skoleår. Så vi kan få gjort nogle af de andre ting, der skal til.

- Det tror jeg var det, jeg ville sige indledningsvist.
- Tak for ordet.